

Ministeren for Kirke- og Uddannelsingsvæsenet (Goss): De af Udvalget i dets Helhed stillede Vædringsforslag ere just ikke saa, nogle ikke uden Betydning eller temmelig indgribende; men de lade dog Forslagets Grundprincipper og alle dets væsentligste Bestanddele uberørte, og jeg ser deri et godt Bærsel for, at Sagen kan gennemføres, og at denne, som jeg mener, virkelig betydningsfulde Reform saaledes har Udsigt til at lykkes. Jeg anser den maaſte for betydningsfuld af andre Grunde end det ærede 2det Medlem for 11te Kreds (Th. Nielsen). Jeg staar ikke ganſte paa det samme Grundlag som han med Hensyn til Vurderingen af Friseminarierne, jeg betragter Statsseminarierne som vigtigere, end han rimeligvis gør. Jeg befridder navnlig, er ikke enig i hele den Hovedbetragtning, der i 1857 blev gjort gældende, at det væsentlig vilde være heldigt og rigtigt at gøre det til en privat Virksomhed at uddanne Lærere; jeg befridder, at det har været til Gavn, anser denne Betragtning for i det væsentlige urigtig; men jeg anser det for overflødig at optage en Debat derom, naar man fra alle Sider kan enes om at forſone, om at bringe i Harmoni de to Grundopfattelser: Statsseminarieuddannelsen og Uddannelsen ved privat Virksomhed paa det Grundlag, som dette Lovforslag hviler paa; thi derved tror jeg, at der er ſkabt ſaadanne Garantier for, at den private Uddannelse ogsaa kan føre til et heldigt Maal, at man kan berolige sig. Jeg kan derfor ogsaa efter den Karakter, som Vædringsforslagene i det hele have, tiltræde dem, det vil ſige de af hele Udvalget stillede.

Jeg har med Hensyn til Vædringsforslag Nr. 1 ganſte viſt Betæneligheder af samme Art, som den ærede Ordſører har udtalt, men jeg mener, at der dog ved Anmeldeſespligten og den anerkendte Kontrolret, som Administrationen har mod Proformaattester, er vundet tilſtrækkeligt til at gøre den Regel ſaa effektiv, som den behøver at gøres. — Forslaget under Nr. 2 har jeg intet at indvende imod. Det har heller aldrig været min Tanke, at Eleverne ſkulde ſtavnſbindes til et beſtemt Seminarium; jeg forudsætter blot, at det andet Seminarium, som der er Tale om, er enten et offentligt eller et anerkendt Seminarium — er det ikke anerkendt, hvis det blot kalder sig Seminarium, kommer det ikke i Betragtning. — Vædringsforslagene under Nr. 3, 4 og 5 ere, navnlig paa Grund af Tilføjelſen under Nr. 4, tilſtrækkelig betryggende for Elevernes Interesser, efter min Mening. Den Forandring kan jeg derfor ikke have

noget imod. — Med Hensyn til Nr. 6 ſer jeg ikke rettere, end at det i det væsentlige er det samme, som Forslaget indeholder, idet det heller aldrig har været min Tanke, at man uden Nødvendighed, uden „tvingendes Forhindre“, som det udtrykkes her, ſkulde undlade at lade Eksamens afholde paa Seminarier, paa ſelve Stedet; men lige ſaa viſt er det, at der kan være Tilfælde, hvor det ikke kan lade sig gøre, at Eksamens afholdes paa ſelve Seminarier. Medens for Næblikket Kjøbenhavn, Odense og Aarhus ere de eneste Steder, hvor hele Befolkningen fra Seminarierne, Elever og Lærere, maa drage hen for Eksamens Styk, vil der nu finde en Hovedforandring Sted, den, at Eksamens afholdes paa Seminarier eller i alt Fald paa et nærliggende Sted, at det med andre Ord er Cenſorerne, som blev Gæſter, ganſte viſt kontrollerende Gæſter, paa Seminarierne, medens det efter den tidligere Ordning var Seminarierne, ikke blot Dimittenderne, men ogsaa Seminarierne Lærere, som vare Gæſter, og Gæſter uden Rolle, i diſſe 3 Hovedſtæder, hvor Eksamens afholdtes. Det er dette, som Seminarierne i ſaa høj Grad ſætte Pris paa, og det er dette, som nu bliver dem givet. — Heller ikke har jeg noget at indvende imod den Maade, hvorpaa efter Vædringsforslag Nr. 7 § 6 første Stykke redigeres, og det Vædringsforslag kan jeg alſaa tiltræde. Vigeſaa med Hensyn til Nr. 8 og Nr. 9. — Hvad Nr. 10 angaar, kan jeg ogsaa tiltræde det, thi det bethyder efter min Mening kun, at en Beſtemmeſe, der egentlig ligger uden for Lovforſlagets Ramme, udfømmes af Loven, og det hele Forhold alſaa bliver at ordne overensſtemmende med den uafhængig af dette Lovforſlag gældende Ret. — Nr. 11 har jeg intet at bemærke imod. — Hvad Nr. 12 angaar, har jeg ganſte viſt nogen Betænelighed; thi 6 Aar, tror jeg, kunne efter Omſtændighederne være et temmelig ſtort Tidsrum, hvori der her tilſikres Dimiſſionsret; Erfaringen fra Realſkolerne — jeg vil i øvrigt ikke drage nogen Sammenligning — viſer jo, at det ikke ſaa ſjældent er hændet, at man har maattet vinſte Dimiſſionsretten givet paa kortere Tid, fordi det var uheldigt, at den vedblivende var knyttet til det paagældende Sted. Men jeg kan dog gaa ind paa Beſtemmeſen om 6 Aar, idet jeg herved forudsætter, hvad alle ville være enige om, at der kan indtræffe Tilfælde, hvor Dimiſſionsretten forbrødes, ſ. Eks. paa Grund af et ſaadant Forhold fra Forſtanderens Side, som indvirker paa Institutionen og berøver ham Værdigheden til at beklæde ſin Plads. Man kan ikke